

Atsakingų Lietuvos Respublikos institucijų pagal kompetenciją pateiktos pastabos dėl Komisijos Reglamento (ES) Nr. ... dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje projekto (toliau – Projektas):

1. Projekto preambulės 5 punkte minima, kad „to paties subjekto (teisiškai ar *de facto*) kontroliuojami subjektai turėtų būti laikomi viena įmone“. Pastebėtina, kad ši nuostata yra tik konstatuojamojoje dalyje, tačiau neatsispiria Projekto straipsniuose, todėl neaišku, kokias teises pasekmes turi tokių sąlygų įrašymas konstatuojamojoje dalyje (t.y., ar ši nuostata būtų privaloma). Be to, manome, kad ši nuostata nėra pakankamai aiški ir taikant ją praktiškai kiltų problemų – neaišku, koku būdu turėtų būti nustatoma, kad keli subjektai *de facto* yra viena įmonė, taip pat neaišku, koku pagrindu įmonės galėtų būti laikomos vienu subjektu, jeigu teisiškai jos nėra susijusios, taip pat ar šios sąvokos apima ir susijusias įmones, taip, kaip jos apibrėžtos 2008 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 800/2008, skelbiančio tam tikrų rūšių pagalbą, suderinamą su bendrąja rinka taikant Sutarties 87 ir 88 straipsnius I priede ir 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijoje dėl mikro, mažų ir vidutinių įmonių sampratos 2003/361/EB. Nauja nuostata sukurtų teisinę dviprasmybę bei padidintų administracinę naštą pagalbos teikėjams. Todėl siūlome tikslinti Projekto preambulės 5 punktą, o Projekte nustatyti aiškia tvarka, kuria vadovaujantis būtų galima nustatyti *de facto* susietumą tarp skirtingų ūkinės veiklos subjektų.

2. Siūlome patikslinti Projekto 2 straipsnyje apibrėžiančius kriterijus, kuriuos atitinkanti įmonė būtų laikoma sunkumus patiriančia įmone. Siūlome nustatyti tik objektyviai įvertinamus kriterijus, pvz., kaip jie nustatyti Bendrijos Gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti 10 straipsnio c dalyje „bet kurios rūšies bendrovė, jei, remiantis jos šalies teisės aktuose nustatytais kriterijais, prieš ją gali būti pradėta vykdyti kolektyvinė nemokumo procedūra“.

3. Projekto 3 straipsnio 6 dalyje nustatyta: „Jeigu pagalba išmokama dalimis, jos vertė yra diskontuojama suteikimo metu. Palūkanų norma, naudojama diskontuojant, yra pagalbos suteikimo metu galiojusi diskonto norma“. Atsižvelgiant į tai, kad *de minimis* pagalbos diskonto norma būtų santykinai nedidelio reikšmingumo, siūlome atsisakyti reikalavimo diskontuoti paramos dydį.

4. Manome, kad reikėtų patikslinti Projekto 3 straipsnio 8 dalies pirmą sakinį – neaišku, į kurios įmonės gautą *de minimis* pagalbą reikėtų atsižvelgti: į tos, kuri gavo didesnę *de minimis* pagalbą, ar į tos, kuri įsigijo kitą įmonę, ar vadovautis kažkokiais kitais kriterijais. Be to, nėra numatyta situacija, kuomet susijungia žemės ūkio produktų gamybos įmonė ir ne žemės ūkio produktų gamybos įmonė.

5. Manome, kad Projekto 4 straipsnio 2 dalies a punkte reikėtų detalesnio paaiškinimo, kaip apskaičiuojamas bendrasis subsidijos ekvivalentas tais atvejais, kai paskola sudaro tik mažesnę 4 straipsnio 2 dalies a punkte minimos sumos dalį ir (arba) suteikiama trumpesniam negu penkerių metų laikotarpiui.

6. Projekto 4 straipsnio 5 dalies a punkte nustatyta, kad teikiant garantijas, *de minimis* pagalba laikoma skaidria pagalba tuo atveju, jei garantija užtikrinta pagrindinės paskolos dalis neviršija 75 000 EUR ir garantijos trukmė neviršija penkerių metų. Šiuo metu galiojančiame 2007 m. gruodžio 20 d. Komisijos Reglamente (EB) Nr. 1535/2007 dėl EB Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio produktų gamybos sektoriuje nėra nustatytas ribojimas garantijos trukmei, todėl manome, kad maksimalaus garantijos termino nustatymas yra nepagrįstas, be to, jis ribotų ūkio subjektų galimybę pasinaudoti *de minimis* pagalba ir papildomais finansavimo šaltiniais, apsunkintų valstybės pagalbos schemų taikymą. Garantijos laikotarpis yra glaudžiai susijęs su teikiamo kredito laikotarpiu. Kredito terminas priklausomai nuo kredito paskirties įvairiais atvejais skiriasi, investiciniai projektai dažniausiai įgyvendinami ilgesniu nei 5 metų laikotarpiu. Jeigu Projekto nuostatos dėl garantijos laikotarpio apribojimo iki 5 metų būtų paliktos, manome, kad Projekto 4 straipsnio 5 dalies a punkte reikėtų detalesnio paaiškinimo, kaip apskaičiuojamas bendrasis subsidijos ekvivalentas tais atvejais, kai garantija sudaro tik mažesnę

4 straipsnio 5 dalies a punkte minimos sumos dalį ir (arba) suteikiama trumpesniai negu penkerių metų laikotarpiui.

7. Jeigu Projekto 5 straipsnio 1 dalies nuostata reiškia, jog didžiausia *de minimis* pagalbos suma, kurią gali gauti įmonė, užsiimanti tiek pirminės žemės ūkio produkcijos gamyba, tiek kito pobūdžio veikla, negali viršyti Bendrojo *de minimis* reglamento nustatytos sumos (200 000 EUR), t. y., jei pirminės žemės ūkio produkcijos gamybai ir kitoms veikloms teikiama *de minimis* pagalba sumuojama kartu pagal Bendrąjį *de minimis* reglamentą, manome, jog tokia sumavimo tvarka yra neteisinga tų subjektų, kurie turės galimybes, vadovaudamiesi 2014–2020 metų Kaimo plėtros reglamento projekto nuostatomis, pasinaudoti parama veiklai diversifikuoti, ypač turint omenyje, kad Projekto 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas užtikrinti, kad pirminei gamybai nebūtų teikiama pagalba, neatitinkanti Projekte nustatytų sąlygų. Ypač tai būtų ydinga smulkių žemės ūkio subjektų atžvilgiu, kuriems 2014–2020 metų Kaimo plėtros reglamentas numato specialias priemones. Atsižvelgdami į tai, siūlome nustatyti, kad pirminei žemės ūkio gamybai skiriamos *de minimis* pagalbos dydis nebūtų sumuojamas su kitoms veikloms skiriamos *de minimis* pagalbos dydžiu, t. y. subjektas, užsiimantis tiek pirmine žemės ūkio produkcijos gamyba, tiek kitomis veiklomis, galėtų gauti didžiausias pagalbos sumas atskirai tiek pagal Projekto, tiek pagal Bendrojo *de minimis* reglamento nuostatas, jeigu būtų užtikrinta, kad pirminei žemės ūkio gamybai nebūtų teikiama pagalba, neatitinkanti Projekte nustatytų sąlygų.